

Julkaisuportaali ja yliopistojen julkaisutiedot

Kotimaiset tieteelliset artikkelit näkyviksi!, Helsinki 25.4.2013

Jyrki Ilva (jyrki.ilva@helsinki.fi)

Mihin erillistä julkaisuportaalia tarvitaan?

- Julkaisuportaali = julkaisutason viitetietojen selailuun ja niistä tehtäviin hakuihin optimoitu käyttöliittymä
- Lisää OKM:n tiedonkeruun läpinäkyvyyttä
- Suomalaisten yliopistojen henkilökunnan julkaisutiedot (sekä kansainväliset että kotimaiset julkaisut) kootusti yhdessä paikassa

Havainnot

- Julkaisutiedoissa vielä monenlaisia puutteita, jotka tulevat portaalissa näkyviin
  - Esim. julkaisujen tieteenalat määriteltä eri yliopistoissa erilaisilla metodeilla
  - Julkaisutyytit joskus tulkinnanvaraisia
  - Tekijöitä ei tunnustettu (tarvittaisiin tunnisteet/tutkijarekisteri)
- Julkaisutietojen keruu itseään korjaavana prosessina?
- Tietojen laadun ja yhteisjulkaisujen tunnustamisen kannalta olisi eduksi, jos yliopistot hyödyntäisivät valmiita, muista järjestelmistä haravoituja tietueita

[« Edellinen](#) #14 yhteensä 1085 [Seuraava »](#)

Aika kielipolitiikassa. Päivälehtien nettikeskustelujen historiakäsitysten analyysi

Tekijät:	Ihalainen, Pasi , Saarinen, Taina , Nikula, Tarja , Pöyhönen, Sari
Tekijöiden määrä:	4
Online-pääsy:	http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/?lan=1&page_id=1
Kieli:	suomi
Julkaisutyyppi:	A1 Alkuperäisartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä
Julkaisuforumiluokka:	1
Kustantaja:	Suomen Kouluhistoriallinen Seura
Kustannuspaikka:	Helsinki
Julkaisu vuosi:	2011
Lehti / Sarja:	Kasvatus & Aika
ISSN:	1797-2299
Numero:	3
Tieteenala:	Historia ja arkeologia Kielitieteet
Koulutusala:	Humanistinen
Yliopistojen omat tekijät ja näiden affiliaatit:	Ihalainen, Pasi - Jyväskylän yliopisto Saarinen, Taina - Jyväskylän yliopisto Nikula, Tarja - Jyväskylän yliopisto Pöyhönen, Sari - Jyväskylän yliopisto
Organisaation sisäinen affiliaatio:	Jyväskylän yliopisto , Historian ja etnologian laitos Jyväskylän yliopisto , Soveltavan kielitutkimuksen keskus

Saatavuustiedot

Kuvaus

Henkilökunnanäyttö

Internet

http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/?lan=1&page_id=1

Julkaisuportaalin jatkokehitys

- Portaali viimeisteltynä laajempaan käyttöön kesään 2013 mennessä
  - Päivitys toistaiseksi eräajona
  - Yliopistojen vuoden 2012 julkaisudata lisätään sen jälkeen kun se on kerätty ja tarkistettu (alkusyky 2013?)
- Halutaanko tulevaisuudessa mukaan myös muiden sektorien (ammattikorkeakoulut, valtion sektoritutkimuslaitokset, sairaanhoitopiirit) julkaisudataa?

Turun ja Tampereen yliopistoissa tehty kysely

- Yhteensä 40 vastausta, numeromuotoiset vastaukset asteikolla 1-5
- Kysymykset käsittelivät mm. yleisesti portaalin tarpeellisuutta...
  - Miten toivottavana pidät Julkaisuportaalin kaltaisen kansallisen palvelun olemassaoloa? 4,56
  - Miten tärkeänä pidät yliopistojen julkaisutietojen avointa saatavuutta? 4,70
- ... ja testauksen aikana syntyneitä mielikuvia itse portaalista
  - Minkä yleisarvosanan antaisit portaalin käytettävyydelle? 3,73
  - Erityisen positiivista palautetta saivat rajaus- (4,10) ja hakumahdollisuudet (3,98), myös datan laatua (3,54) pidettiin suhteellisen hyvänä
- Lisäksi saatiin paljon vapaata sanallista palautetta

Portaalin päämäärät?

Miten tärkeitä ovat mielestäsi seuraavat päämäärät asteikolla 1 = ei lainkaan tärkeä, 5 = erittäin tärkeä:

Yliopistojen julkaisutietojen avoin saatavuus	4,70
Pääsy portaalin kautta myös itse julkaisuihin	4,48
Yliopistojen julkaisutietojen vertailukelpoisuus	4,36
Yliopistojen rahoitusmallin läpinäkyvyys julkaisutietojen osalta	4,23
Yliopistojen julkaisutietojen saatavuus avoimena datana	4,08
Yliopistojen julkaisutietojen kansainvälinen näkyvyys	4,00

”Pidän sitä ehdottoman välttämättömänä ja monin tavoin tarpeellisena paitsi tutkimuksen läpinäkyvyyden ja yleisen keskustelun myös moniulotteisen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämisen kannalta.”

KIRJASTOVERKKOPALVELUT

”Portaali nostaa julkaisemisen profiilia ja merkitystä yliopistojen tuotoksena yhdessä uuden rahoitusmallin kanssa aivan eri tasolle kuin ennen. Uskon, että julkaisutietojen esittäminen yhtenäisesti ja laatuluokitusten mukaisesti, puskee myös tutkijoita miettimään julkaisemistaan ja julkaisukanavia aiempaa tarkemmin”

”Tutkimuksen arvioinnin lisääntyvä perustaminen julkaisuportaalin kaltaisiin rekistereihin on varsin ajankohtainen ongelma, joka alkaa helposti ohjata tehtävää tutkimusta ja sen julkaisemista vaikka juhlapuheissa usein toisin esitetäänkin. Jo nyt portaalissa näytetään kunkin julkaisun julkaisuforumiluokka ja on vain ajan kysymys milloin näitä aletaan laskea tutkijakohtaisesti esim. vuositasolla.”

Mitkä tiedot ovat tärkeitä?

- Tekijätietojen näkyvyydestä portaalissa käyty keskustelua
  - Tiedonkeruun ja portaalin päämääränä julkaisutoiminnan tarkastelu yleisemmällä tasolla (organisaatiot, tieteenalat)
  - Vrt. myös Julkaisufoorumin käyttötarkoituksia koskevat ohjeet
  - Paradoksaalista kyllä vastaajat pitivät kuitenkin tekijäkohtaista haku- ja rajausmahdollisuutta tärkeimpänä

Miten tarpeellisina pidät seuraavia haku- ja rajausmahdollisuuksia asteikolla 1 = ei tarpeellinen, 5 = erittäin tarpeellinen	
Tekijä	4,85
Julkaisuvuosi	4,55
Yliopisto	4,23
Tieteenala	4,13
Julkaisutyyppi	4,13
Julkaisuforumiluokka	4,10
Lehden/sarjan nimi	4,03
Laitos/oppiaine	3,68
Kieli	3,55
Kustantajan nimi	3,35
Koulutusala	3,18
Julkaisumaa	3,18

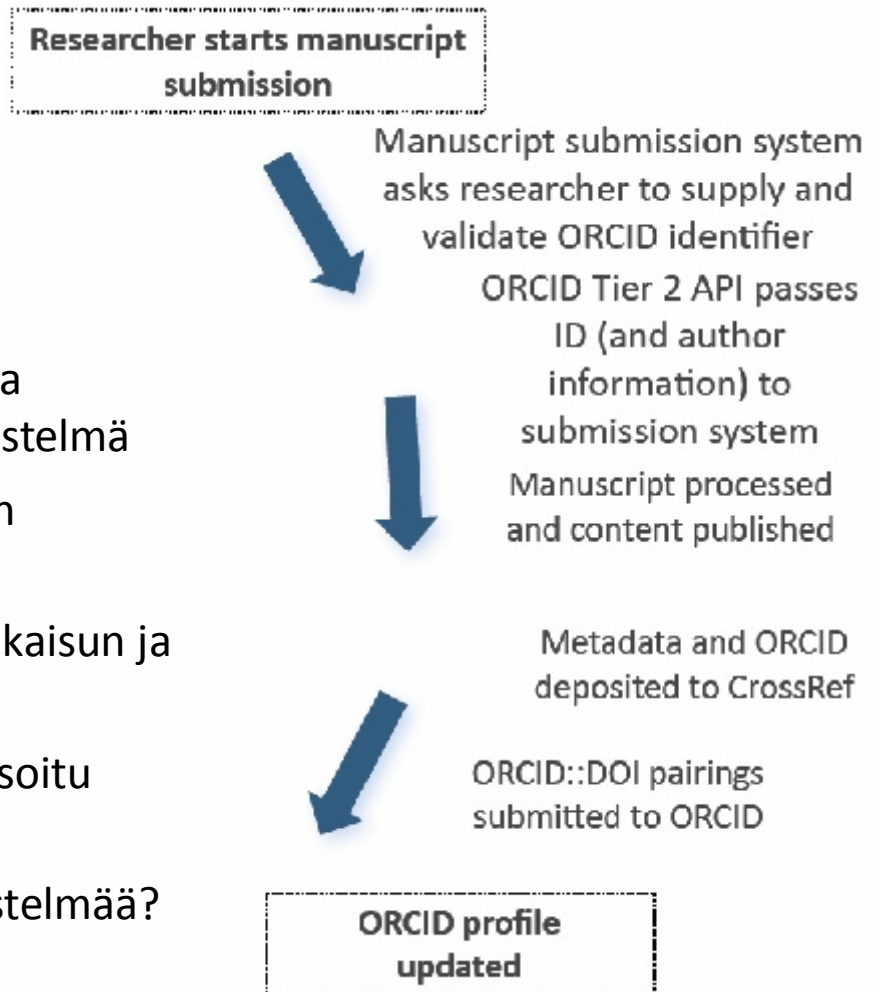

Tekijöiden tunnistaminen julkaisutiedoissa

- Oikeastaan kaksi eri kysymystä
  - Mihin organisaatioon julkaisu liittyy (tekijän affiliaatio)
  - Keitä tekijät ovat? (samannimisten tekijöiden erottaminen ja saman tekijän erilaisten nimimuotojen yhdistäminen)
- Affiliaatitietojen merkitseminen julkaisuihin ja niiden kulkeminen julkaisujen kuvailutietojen mukana olisi tiedonkeruun prosessien kannalta hyödyllistä
- CSC selvittää tutkijoiden tunnistamisen ja kansallisen tutkijarekisterin toteutuksen vaihtoehtoja vuoden 2013 aikana
  - Tutkijoiden tunnistamiseen tarkoitettujen kansainvälisten tunnistejärjestelmien (ORCID ja/tai ISNI) hyödyntäminen yksi mahdollisuus
  - Vrt. julkaisujen tunnisteet: DOI, URN, jne.

ORCID ja kansainväliset tieteelliset kustantajat

- ORCID erityisesti tutkijoiden tunnistamiseen ja tieteellisten kustantajien tarpeisiin luotu järjestelmä
- Tutkijat kirjautuvat ORCID:iin jo tallentaessaan käsikirjoituksensa kustantajan järjestelmään
  - Tämän jälkeen ORCID-tunniste kulkee julkaisun ja sen kuvailutietojen mukana
- Edellyttää sitä, että kustantajalla on automatisoitu syöttöjärjestelmä
  - Entä pienet kustantajat joilla ei ole järjestelmää?

Julkaisutyypit ja vertaisarviointi

- OKM:n tiedonkeruussa käytetään varsin yksityiskohtaista julkaisutyypiluokitusta
- Vertaisarvioidun ja muun sisällön erottaminen toisistaan keskeinen jaottelu
- Vertaisarvioitujen julkaisujen tunnistaminen edellyttää sitä, että tieto vertaisarvioinnista saatavissa joko alkuperäisestä julkaisusta tai jostain muusta lähteestä

Julkaisutyyppi

A1 Alkuperäisartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä (12046)
A2 Katsausartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä (646)
A3 Kirjan tai muun kokoomateoksen osa (2885)
A4 Artikkelijulkaisu konferenssijulkaisussa (4285)
B1 Kirjoitus tieteellisessä aikakauslehdessä (2047)
B2 Kirjan tai muun kokoomateoksen osa (1542)
B3 Vertaisarvioimaton artikkeli konferenssijulkaisussa (1308)
C1 Kustannettu tieteellinen erillisteos (427)
C2 Toimitettu kirja, kokoomateos, konferenssijulkaisu tai lehden erikoisnumero (664)
D1 Artikkelijulkaisu ammattilehdessä (1465)
D2 Artikkelijulkaisu ammatillisessa käsi- tai opaskirjassa tai ammatillisessa tietojärjestelmässä, taikka oppikirja-aineisto (908)
D3 Artikkelijulkaisu ammatillisessa konferenssijulkaisussa (133)
D4 Julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti taikka -selvitys (770)
D5 Oppikirja, ammatillinen käsi- tai opaskirja taikka sanakirja (266)
E1 Yleistajuinen artikkeli, sanomalehtiartikkeli (2351)
E2 Yleistajuinen monografia (132)

Lisätietoja

- OKM:n tiedonkeruun käsikirjat ja muuta aihepiiriin liittyvää materiaalia:
<https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=21072701>
- Julkaisuportaali: tilannekatsaus ja alustava suunnitelma vuoden 2013 toiminnasta (10.1.2013)
<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201303102356>
- Tutkijat, julkaisut ja tunnisteet : Tutkijan tunnistaminen kansainvälisellä ja kansallisella tasolla
<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201302141833>

16 40

KANSALLIS
KIRJASTO